

سندالنامه - آن روز در بدین ترتیب معلوم
 علم و صحبت خدمت حرمی کردم چون امروز معلوم
 رسید میگویم بالا ملاه کردن تفاوت عمل بر اصل
 مالیات بطور مطلق ماخذ صحیح نیست چیزی که
 که مست میخواستیم آن تفاوت حق صاحب حساب
 کل داخل خزانه دولت شود تا آنجا این که منتظر
 میزی علمی بشویم آنچه منافع نیست تمسک علمی
 که جناب ناصر الملک گفتند نا پلئون ایجاد کرد
 و پنجاه سال طول کشید پس باید فکری کرد تا
 آن تمسک علمی کامل ممکن است و نه باین طور
 صحیح است میخواستیم شروع بتعمیل علمی بکنیم
 یا بکنیم بحال امروزه ما چیزی نماند باید از
 آن میزی صرف نظر میکردیم و یک میزی بین بین
 اختراع کرد بنده یک چیزی اختراع کردم و بجناب
 مشیرالدوله هم گفتیم پسندیدند.

آقای سید حسن قلی زاده میخواستیم کارمان
 صحیح شود باید قول وزیر مایه را صحیح بدانیم
 بجهت آنکه مجلس بخواهد در جزئیات صحیح
 بکنند نمی شود منصرفاً باید حرف وزیر مایه را
 بجری کنیم و مدت میزی هم باید همین شود.
 اعضاء مجلس را در این موضوع نیز اختلاف
 آراء دیدار گشت جمعی گفتند مسئله میزی چند
 روز قبل مذاکره شده گذشته است جمعی حق باب
 تفاوت عمل نزدیکای حاصل کردند که ممکن نیست
 بدون تعیین جمع دستور العمل شود بالاخره پس از
 از مذاکره و مباحثه زیاد جناب آقای سید عبدالله
 مجتهد چنین عنوان کرد که هر مطلبی را باید
 نامل و تفکر کرد باز روی دقت و بصیرت داده
 شود در این مسئله تفاوت عمل که مطرح مذاکره
 شده امسال از روی اضطرار جز و جمع دستور العمل
 شود باز آقایان و کلا تجدید نظری نمایند شاید
 مطلب تازه بنظر بیاید ولی من یک مطلبی اظهار
 میدارم که مصدر و مطرح انکار باشد آن مسئله مشر
 و میزی است که باید این ضمتیه انشاء الله جاری
 شود چیزی که هست عشر در فلات اربسه واجب
 است و ما مستحبات را هم در اینجا ملحق کردیم و
 گفتیم که عشر گرفته شود برای گرفتن این عشر
 مقیمه یک میزی بشود که از فلات جا یک صورت
 تضمین بیارند آن را تطبیق کنند با آنچه در نقشه
 و کتابچه میزی است که صدق و کذب گیرنده مشر
 معلوم شود و نیز همین شود که فلات محل قابل این
 قدر عشر بوده یا نبوده و این میزی هم آن قدر
 طول و زحمت و مخارج ندارد و از امسال یک جا
 را شروع نمایند و شما هم میخواستید امساله رای
 بدهید که تفاوت عمل جز و جمع شود همانطوریکه
 هر سال عمل میکردند وزیر مایه خودش بداند
 شما در مکر مقدمات سال دیگر باشید رئیس
 و جمعی دیگر اظهار داشتند صحیح میفرماید ولی
 اصلاح مایه کلیه از جمع و خرج مخصوص مجلس
 است و باید بتصویب مجلس باشد پس لابد احتیاج برای
 است و برای سال آتی البته باید مقدمات عشر گرفتن را
 تهیه و تدارک کرد.

مذاکرات روز یکشنبه
۹ شهر صفر المظفر ۱۳۳۵
دارالشورای ملی
 خلاصه مذاکرات روز شنبه ۸ را آقای میرزا
 طاهر قزاقی کرد و راپورت انجمن مایه مطرح
 مذاکره شد.
رئیس - مطلب دیروز در خصوص تفاوت عمل

آقای شیخ محمود عرض از تشکیل این مجلس
 معلوم است حفظ شریعت و تقویت دولت و ملت است
 زیرا که بدون تقویت دولت و ملت هیچ کاری پیشرفت
 نمیشود پس هر حکمی که از این مجلس صادر و وضع
 می شود حتماً باید ملازمه شود حق حفظ شریعت
 حق دولت حق ملت نیز باین دولت تفاوت عمل که مجلس
 می خواهد حکم کند جزء جمع بشود باین اسم موجب
 تفرقت خواهد شد ولی چون تفاوت عمل در حالت عادی
 بر یکدیگر ممال حکم کلی است بگویند ممال حکم جزء
 و یکدیگر ممال جواهرین جزء و گفتند باین جهت بنظر
 بنده چنین میرسد که تغییر اسم داده و مجلس بگویند
 آن تفاوت عملی که حکم جزو جواهرین و کما خدا ما
 من گرفتند امسال موقوف است و تغییر این باشد تا
 مردم بگویند که از مجلس تطبیقی نسبت بر ممال ملاحظه
 شده است.

آقای میرزا محمود خوافساری - ملک
 ایران باین وضع خوب است جناب رئیس فر مذاکره
 که میشود چک فراری بگذارند و آنکه دولت از حایق
 مفروض است و ممال هم نشون حقوق خود را بخواهند
 چه ضرر دارد رعیت نوماتی خود تومان یا دویزگر مثلا
 بدهد و حفظیت خود را کند.

حاجی میرزا ابراهیم بصر مایه پنج کرور
 کسر جمع داریم رعیت بدهد اول باید ملت بداند
 خرج چیست و برای ملت خرج میشود باید آنوقت ملت
 بداند که شتا که نمیدانند چه خرج میشود چه طور حکم
 میکنند آنوقت تمام ملت را مجلس برین گرد و تمام
 قوت مجلس با ملت است.

دکتر ولی الله خان اینکه کتبه باستی اول
 مضارج را همین نود و ولزوری آن جمع خود صحیح
 است ولی در تمام ملک رسم است که اول دخل را
 معین میکنند بعد خرج را از روی دخل معین میکنند
 پس از آنکه ملک آباد شد و دست بختای گذاشت
 و صاحب ثروت گردید آن وقت خرج را معین میکنند
 بعد جمع را پس ما که در اول کار هستیم اول باید دخل
 را معین کنیم سپس خرج را.
 (حاجی میرزا ابراهیم آقا بعضی گفتند بواسطه
 جاهل بودن ملت ما نمیتوانیم باینها بفرماییم که جمع این
 است و اصلش چه میشود)

آقای میرزا ابراهیم حسن خان و جمعی اظهار داشتند
 مگر از خرج چه قدر میتوان کسر نمود در صورتیکه
 شش کرور کسر معمل داریم از این بودجه که در دست
 است آقای وثوق الدوله جواب دادند اگر منتهم بشود یک
 کرور میتوانیم کسر کنیم باقی باید از این طریق که گفته شد
 بر جمع افزوده شود که خرج با دخل مقابل کرد.

آقای شیخ حسین شهیدی - از فر آمد کرد
 پنج کرور کسر عمل است و این را میتوان بجهت معین
 اصلاح نمود بشرط اینکه آنچه عرض میکنم اطراف
 آنرا درست ملاحظه نموده خراب نمایند و طریقه
 اینکه از احدی صدا بلند نشود این است بر سکه
 مالیات که عبارت باشد از شانزده کرور هر نوماتی
 یک هزار و پنج خانی یلزارند بیکران مال دولت و
 پنج خانی حق مباشر تفاوت این میشود یک کرور و
 نیم خواهد گفت جزو این گرفتار و سایر چیزهای
 دیگر است میشود افزودیم تیم کرور از این باب
 برگشت میشود میان یک کرور یک کرور هم از
 باب مبله جنس که هیچ جنس گرفته شود تفاوت
 میکنند یک کرور هم از باب برگشت تفاوت

توانند باین فرط سکه اشخاص آری یافت هر تپولی
 که نوماتی یک تومان علاوه میگردند پنجاهاد
 بگیرند این میشود سه کرور دو کرور هم از مضارج
 کسر میشود این میشود پنج کرور.

آقای شیخ حسین - یعنی ما ما هنوز مشتبه
 است بعضی ها گمان میکنند مجلس میخواهد حکم
 بکند مثلا رعیت با ارسال بیکران میداد امسال یک
 شاهی بدهد ولی بعضی هم میگویند این چیزی که
 همه ساله گرفته میشد و حکام برده پارسی ساختند
 امسال بغزیه دولت باید شود که خرج ملت نماید
 ولی باز مسئله مشتبه است خوب است فرضی بدهند
 جناب وثوق الدوله درست مطلب را توضیح نمایند.

رئیس - بعضی از سکه شبهه دارند در این
 خصوص خوب است آنشبهه را داخل این مجلس
 ننمایند همه آنها جمع بشوند در یک کمیسیون
 علیحده و آنجا هر رأی و اظهاری دارند بگویند که
 دیگر معمل شبهه نباشد بجهت آنکه عنوان هر مطلب
 تازه با مشتبه افغان بعضی ها میشود.
 (در این موقع نیز و کلای محترم را نشست آراء
 حاصل گشت).

حاج میرزا ابراهیم آقا - بعضی اظهار
 داشتند بهتر است که اول خرج معین شود.

آقا شیخ حسین و جمعی گفتند خرج و دخل
 هر دو با اختیار مجلس است پس هر چه خرج لازم
 باشد تصویب می نمایم و لاجم هر چه زیاد میماند
 بجزای مملکتی میرسانیم آقای مشهوری باقر چنین
 بیان کردند آنکارا یک باید اساعه بکنیم چه چیز
 است اساعه باید مالیات از رعیت بگیریم یا تکبیریم
 اگر باید بگیریم که حجاجه اساعه مثل ارسال
 گرفته شود و برای کس حجتیکه داریم از این راهها یک
 گفته شد زیاد و کم نمایند.

آقای سید علی نقی - وضع مملکت پریشان شده
 فعلا ما سه مظلوم داریم یکی ذات مقدس اهل حضرت
 است که مظلوم و ذرا است یکی هم ملت است که
 مظلوم و کلا است یکی هم مجلس است که مظلوم
 اعضاء خود شرامت بلی اگر قانون وضع شد که
 دانما بدانند این همه گفتگوها لازم است ولی لابد
 باقتضای وقت مملکت تغییر خواهد کرد و این مسئله
 تفاوت عمل فقط اساعه است و محتاج باین همه
 مذاکرات و معطلی نیست و اینکه آقا شیخ حسین
 گفتند اشتباه شده اشتباهم شده پس علی الحجا
 اساعه بهمان ترتیب سابق مالیات را وزیر مایه بگیرد
 و محتاج بتصویب مجلس نیست.

رئیس - اینجا بلا شبهه شده و آن اینست که
 عمل مایه را جمعی باینست است پس آنچه گرفته میشود
 و آنچه خرج میشود باید بتصویب مجلس باشد در این
 صورت و اگر کار بوزیر مایه بشود ممکن نیست حال
 حرف در سر این است آنها یک چیز نمی دهند بدهند
 ولی میخواهیم ببینیم اساعه که روز سیم سال است
 میتوانیم سکاری بکنیم که تمام فواید آن باید دولت
 بشود آیا ممکن است یا نه ؟ مثلا بگویند در سر
 اینکوه فلاقت طلا است ممکن است فوراً بدست
 آورد لابد مدت میخواهد پس تمام این مطلبی که
 گفته شد در نظر است ولی وقت میخواهیم با نظوری
 که مذاکره میشود همانطور که آقا مشهوری باقر

دولت ایران

دولت ایران و مجمع راه

و حق الدوله

مسئله جمع بکشمه و معلوم بعضی از آقایان نشانه اولی را برت کمیسیون این بوده که این طور تفاوت عمل گرفتن و غیره خرج مطلقا نخواهد رساند و آنچه که معارج مملکت را برساند همان شرفی علمی بواسطه نبودن اسباب و عشر بجهت منظم نبودن ادارات و برای کسر نمودن خرج بعضی از حقوقات را کسر نمایم شاید مستحقان داشته باشد و مستخدم دولت هم نباشد تا با کسب کنیم امروزه برای کسر شش کزوریک اصلاح حالی بشود یعنی چیزی بر جمع افزوده شود و چیزی از خرج کسر نمایم که توافق جمع و خرج بعمل آید عهده دعمل جمع بعضی و جوهرات از ریت گرفته میشد و سبب جاری شده اسماه اینها بطوری مضبوط گردد که بدو بان برسد منجمله همین تفاوت عمل بود بعضی از آقایان هم باید بدانند که بعضی جاها هیچ تفاوت عمل ندارد مثل آذربایجان و قزوین و غیره و این تفاوت عمل مثل مالیات است و حکام کل فرسابق از حکام جزء بکسند لا بابت اصل مالیات میگردد و یکی از باب فرغ شاید رعیت آن خرج راهیج نداند و همه را حاصل بداند و کار هم بآن تفاوت عمل نیز کمیترین مضایق میگردد نه نداریم فقط همان تفاوت عمل که حکام کل میگردد بطوریکه آقای رفیق التهر گفتند بعد از وضع مخارج از سبب هزار تومان بشهر نخواهد شد در اینصورت نباید این تفاوت عمل بر جمع افزوده شود و البته بدمم از خرج کم و کسر خواهد شد

حاج میرزا ابراهیم آقا اگر خرج راییش

بند ازیم بچقدر میتوانیم از آن کسر نمایم
آقای میرزا ابوالحسن خان - اول باید جمع را همین نمایم تا با حکام بیرون دستور العالی میخوانند باید یک دستوری بدیم که آنها مشغول کار باشند و ما هم اینها مشغول کسر از خرج شویم

احسن الدوله - جناب رئیس

انظ تفاوت عمل اسباب وحشت شده خوبست بگویند چیزی که سالهای سابق حکام کل از روی کتابچه ولایتی میگرفتند بکیر نمرغ افشاش هم میشود و خیلی هم رعیت مشکر میشوند که از خوب و فلاح حکام جزو مایشان و غیره آسوده شده اند

رئیس - آنچه در این باب سؤال و جواب باید

بشود شده اگر تصور مینمایید باید حرف زد بنیم اگر نباید حرف زد رای گرفته شود
 (گفتند خوب است هر ترتیبی که رای گرفته میشود بنویسند لهذا صورت رای را از فرار ذیل نوشتند)

مقصود از خواستن رای این است که آیا مالیات مندا لسنه در دستور العملی که برای حکام نوشته میشود مطابق آنچه حکام کل در محل مملکت میکنند نوشته شود یعنی فروهائیکه موافق معمول ستوانی از محل دریافت می کردند و مبلغی از آن را بدیوان و مبلغی را با اشخاص متفرقه می دادند مبلغی هم جزو منافع حکومت بود در دستور العمل جمع کنند که تمام آن بدیوان برسد و مواجع و مخارج حکام را هر چه مجلس تصویب کنند در دستور العمل بخرج بنویسند و تمذبات ضابط و مثال جزء یکی موقوف باشد یا بیکسند سنوات سابق فروعات و لایش یا بخیار حکام که بجهت خود بدیوان مبلغی که پیشگویی از حکام

بگرفتند قلمه گنه

(در اینصورت و رفته رای منتشر شد و (۶۸) رای گرفته شد که تفاوت عملیکه حکام کل در محل مملکت میگردد در همه السنه جمع مستور اصل بشود)

سپس آقا ملاحسن وارث و جمعی از وکلا اظهار داشتند از فرار معلوم عبدالله خان همدانی را که پیشکسب شجاع المصلحت بود با آن بی شرفیها و بی اعتدالها و ظلمها که در شیراز کردی خواهانده حکومت کردستان که سر حاکم است بفرماید آقا منوآوار است چنین شخصی که خیانت باطن و نسیاست طینت او بر همه معلوم است مأمور حکومت شود و حافظ حدود جمعی از مسلمانان باشد هیئت مجلس اگر شیر خواه دولت و ملت است باید خواستار شود که از این قبیل اشخاص حکومت نزنند بملانی فی الجمله مذاکره نامی و کلا تصدیق کردند و قرار شد رفته از طرف مجلس در این باب بوزارت داخله نوشته شود

مذاکرات روز سه شنبه ۱۱ شهر صفر المظفر ۱۳۲۵ دارالقورای ملی

خلاصه مذاکرات روز یکشنبه ۹ ر آقا سید محمد آبی قرائت کرد

رئیس - بنابود بقیه راپورت انجمن مالیه پانز امروز مطرح مذاکره شود چون ملاحظه نمودم که مطالب آن بک بک باید در این مجلس طرح و مذاکره شود و این نیشود . لهذا وقت منجمن مالیه یک خلاصه هم از جمع هم از خرج بنویسد در مجلس قرائت شده از روی بصیرت مذاکره شود پس امروز نظمانه بلدی خوانده شود

(آقا شیخ ابراهیم بعضی چنین اظهار داشتند که قرائت و تفتیح و مذاکره نظمانه ایالتی مقدم است نظمانه بلدی مدتی تأخیر بیند عیب ندارد و بعد مذاکره از کمی وقت مجلس شد

وکیل التجار - آقایان همه میدانند که

مجلس شورای ملی مسئولیت دارد و کارهای لازم هم هست باید اصلاح شود و وقت مجلس حکم است و نمیتوانیم بگوئیم وقت نداریم خصوص آقایان و کلانیکه از سایر جاها آمده اند زیرا که عموماً در این راه باید از تمام کارهای شخصی دست بکشیم و با جان و مال برای اصلاح امورات و پیشرفت کار حاضر باشیم و همینطور هم بصیرت هدیده بنده این است جناب رئیس بفرمایند آقایان و کلا از سه ساعت بطرف مانه بیایند و تا دو ساعت از شب گذشته مجلس منعقد باشد والا باین یک ساعت و نیم وقت و این کارهای فوق العاده و کارهای اتفاق افتاده هیچ کاری پیشرفت نخواهد کرد

رئیس - چون بعض آقایان و کلا تجار

دارند نمیتوانند از دو ساعت بفرمانده زودتر حاضر شوند ولی از آن طرف تا دو ساعت از شب گذشته مجلس منعقد باشد عیب ندارد و آنکھی حالا که خود آقایان گفتند از سه ساعت بطرف می آیم کافی است همین آیم و تا دو ساعت از شب رفته بس است بیش از اینهم نمیتواند کار کرد

(بلادر باب اینکه حکام یک از مطالبیکه در بدو مجلس گفته شد مطرح مذاکره شده بعضی گفتند نظمانه بلدی بعضی گفتند نظمانه انجمن ایالتی هم و مدتی است جمعی اظهار داشتند همان تنه راپورت کمیسیون مالی مطرح شود

آقای میرزا محمود خوانساری - جناب

رئیس مگر در مرکز فرمودید اصلاح عمل مالیه از همه چیز لازم تراست و آن روز هم گفتید هر کس چیزی در اینصورت و بصورت بنظرش می رسد برای آورد بگوید پس مرض میبکنم مسئله قبول و تعمیر جنس خیلی مهم است و تأخیر میقتد از باب قبول دست اندازی کرده و بکار خود سوار میشوند و مذاکرات این دو مسئله هم بر سر روز پیمان آمده بود خوب است امروز این لاد مسئله تمام شود بعد نظام نامه بلدی یا ایالتی قرائت شده و مطرح مذاکره گردد

حاجی میرزا ابراهیم - همه اینها نیک

بفرمایند صبح است الا اینکه اینها از فروعات مشروطه است تنظیم اصول مشروطه چه شد که تمام می شود ؟

رئیس - آرا هم مشغول نوشتن هستند و جمعی از آقایان هستند که باید جمع بشوند نوشته شده تمام شود

آقای میرزا ابوالحسن خان ماباید راست گفت

هیچکس بشکلیف خود عمل نمیکند نه کمیسیون مالیه نه کمیسیون تکمیل قانون اساسی و نه دیگری بقاییده بنده هر کس نمی تواند از همه بر آید استعفا بدد

مستشار الدوله - کمیسیون تنظیم قوانین

اساسی بشکلیف خود عمل کرده و نوشته اند ناروز شنبه حاضر میشود و فرار است اجزاء آن انجمن روز پنجشنبه علی الطلوع حاضر شوند و یکشنبه در کمیسیون قرائت شده تجدید نظری بشود آنوقت روز شنبه یا یکشنبه با هر روزی که مجلس صلاح بداند بیازند مجلس خوانده شود

آقای سید محمد مجتهد - اولاً باید تمام اهل

مجلس بدانند که در این شهر انجمنها از برای تخریب این مجلس منعقد است و بعضی از اهل مجلس هم در آن انجمنها حاضر میشوند ولی این مجلس در تحت حمایت حضرت امام عصر عجل الله فرجه بوده ابداً اعتنائی باین اشخاص نیست و امروز تمام ملت باین اساس مقدس همراه هستند تا با چیزی که هست این است که این همه ماجان کنند و دچار زحمت و خسارت فوق العاده شدیم چیزی که مقصود و منظور بوده هنوز از این مجلس دیده نشده و داخله مجلس ابداً منظم نیست اول کاریکه میکنید مجلس را منظم و مرتب کنید هر کس عرض و نظمی دارد نیداند بکجا اظهار دارد بکجا می رازار بدهد که برای این مردم برسد این وضع مجلس نیست یکی نطق میکنند باید همه گوش دهنده اینکه چند نفر بکدام حرف زده و همه نمانند بک طبعی را اقدام میکنند یک روز با دروز کم باز یادتر عمر تان را ضایع میکنند مهذا ناقص میکند از بد شروع بمطلب دیگر مینمایند ما از بهم خوردن مجلس هیچ خوف و ترس نداریم زیر آنها نیکه برضند جزء خار و خاشاک هستند اما وضع داخلی مجلس درست نیست دستور العمل و حدود حکام بنا بود نوشته شود هیچ خبری نیست همچنین سایر کارها و املا من خواهش از مجلس می نمایم مدتی در باب برگرداندن بیانات و موقوفی تعمیر جنس بواسطه ملاحظاتی که خواهم گفت دست نگاه دارد

آقای میرزا ابوالحسن خان ماگر این مسئله

بیولات و غیره درست نشود هیچ کار ما درست نیست